

Utbildningsdepartementet
Universitets och högskoleenheten
u.remissvar@regeringskansliet.se

Datum
2024-03-01
Referens
Evalill Tagesson
Diarienummer
U2023/03200

OFR/S,P,O:s yttrande över Centrala studiestödsnämndens förslag på regelförenklingar inom omställningsstudiestödet och kompletterande promemoria vad gäller ikraftträdande av vissa förslag i CSN:s promemoria från Utbildningsdepartementet

Sammanfattning

OFR/S,P,O tillstyrker Centrala studiestödsnämndens förslag till regelförenklingar som finns beskrivna i promemorian. Syftet med förändringarna är att öka möjligheten för CSN att automatisera delar av ansökningsförfarandet för att korta handläggningstiderna. Att genomföra dessa förändringar välkomnas av OFR/S,P,O, då nuvarande situation är ohållbar och oacceptabel för denna viktiga arbetsmarknadsreform.

När det gäller Utbildningsdepartementets promemoria gällande ikraftträdandet av regelförenklingarna så anser OFR/S,P,O att det är angeläget att förslag som förenklar handläggningen av omställningsstudiestödet kan komma på plats så snart som möjligt.

Vi vill även påpeka vikten av att CSN får rätt förutsättningar, i form av de resurser som behövs, för att kunna genomföra de förändringar och automatiseringar som krävs för att förslagen ska få genomslag.

Centrala studiestödsnämndens förslag på regelförenklingar inom omställningsstudiestödet

Etableringsvillkoret ska endast prövas genom inkomst

Prövningen av arbetsvillkoren, i synnerhet etableringsvillkoret, är den utredning som har störst påverkan på handläggningstiderna hos CSN. Granskning och sammanställning av uppgifter i olika intyg om arbetad tid vid bedömningen av etableringsvillkoret, i de fall den studerande inte

haft tillräckliga inkomster för att uppfylla kravet, tar särskilt lång tid. Inkomstgränsen för etableringsvillkoret bör enligt CSN sänkas från 25 procent till 12,5 procent av inkomstbasbeloppet per månad. Det motsvarar omkring 9 300 kronor per månad, eller strax under 135 kronor i timmen, och säkerställer därmed att även de som har de lägsta avtalsenliga lönerna på den svenska arbetsmarknaden normalt kan kvalificera sig för rätt till omställningsstudiestöd genom arbete under 16 timmar per vecka.

OFR/S,P,O delar CSN:s uppfattning att dessa förändringar skulle förkorta handläggningstiderna avsevärt. Vi kan heller inte se att syftet med reformen skulle påverkas genom denna förändring.

Det ska inte ställas krav på att förvärvsarbetet har varit den studerandes huvudsyssla

Prövningen är enligt CSN tidskrävande på grund av att utredningen kräver en manuell granskning av individuella intyg om arbetad tid som den studerande skickar in. Den utredningen är inte heller möjlig att automatisera

OFR/S,P,O delar CSN:s uppfattning att denna förändring skulle förkorta handläggningstiderna avsevärt. Vi kan heller inte se att syftet med reformen skulle påverkas genom denna förändring.

Fler ersättningar ska vara överhoppningsbara vid bedömning av aktualitetsvillkoret

En orsak till att utredningen av arbetsvillkoren tar lång tid är att CSN behöver ta hänsyn till olika ersättningar vid prövningen av etableringsvillkoret respektive aktualitetsvillkoret. Det bidrar till att komplicera utredningen av arbetsvillkoren.

OFR/S,P,O anser att en harmonisering som innebär att samma ersättningar beaktas vid prövningen av båda villkoren skulle förenkla prövningen.

Det ska vara möjligt att få omställningsstudiestöd för utbildningar som är kortare än 80 veckor och som har påbörjats före den 1 januari 2023

Enligt CSN har den praxis som finns för bedömningen av en utbildnings längd inneburit att det är svårare för en studerande som vill vidareutbilda sig inom sitt nuvarande yrkesområde, att få rätt till omställningsstudiestöd, än för den som helt byter yrke. Det trots att den sökta utbildningen är sådan att den skulle stärka personens ställning på arbetsmarknaden. Prövningen av utbildningens längd är dessutom tidskrävande och kan inte automatiseras

OFR/S,P,O anser att det är av yttersta vikt att säkerställa att även vidareutbildning inom nuvarande yrkesområde möjliggörs och tillstyrker därmed förslaget.

Omställningsstudielånets storlek ska bestämmas utan hänsyn till kompletterande studiebidrag

Förslaget innebär att CSN inte behöver kontakta en omställningsorganisation innan ett beslut om omställningsstudielån. Den tid de studerande får vänta på sina beslut kan därmed kortas. Det blir också enklare att ta fram systemlösningar för en i det närmaste helt automatiserad omräkning av beslut om omställningsstudiestöd som avser studier under ett kommande år.

OFR/S,P,O anser att förändringen minskar administrationen och förenklar handläggningen.

Ikraftträdande av förändringarna enligt Utbildningsdepartementets promemoria

OFR/S,P,O ser gärna att förändringarna träder i kraft så snart som möjligt. Detta mot bakgrund av att CSN beskriver handläggningsläget inom omställningsstudiestödet som akut, med långa handläggningstider och uttrycker att behovet av regelförenklingarna är brådskande för att myndigheten ska kunna automatisera och effektivisera handläggningen. Ett senare ikraftträdande leder enligt myndigheten till förseningar och kostnadsökningar i deras systemutveckling. Vi förordar därför CSN:s förslag på ikraftträdande den 1 juli 2024.

Mot bakgrund av ovanstående och med beaktande av våra synpunkter tillstyrker OFR/S,P,O Centrala studiestödsnämndens förslag till regelförenklingar.

Stockholm den 1 mars 2024

Expedieras av:

Evalill Tagesson
Fackförbundet ST

Fakta om OFR/S, P, O

Medlemmar: Fackförbundet ST, Polisförbundet, Officersförbundet, Reservofficerarna, Försvarsförbundet, Ledarna, Sveriges Lärare, Tull-Kust och Vårdförbundet. Tillsammans företräder vi över 100 000 medlemmar inom staten och torde därmed vara den fackliga part som representerar flest medlemmar inom statens område.

OFR (Offentliganställdas Förhandlingsråd) är en uppdragsstyrd förhandlings- och serviceorganisation för 14 självständiga fackliga organisationer inom offentlig sektor, det vill säga stat, kommuner och regioner. Förbunden inom OFR är organiserade i sju förbundsområden. Det finns tre statliga förbundsområden: Statstjänstemän, Poliser och Officerare. När de statliga förbundsområdena gemensamt utövar förhandlings-, avtals-, och konflikträtten gentemot motparten Arbetsgivarverket utgör de OFR/S,P,O.